

Slávnostné odovzdanie Ceny EEU Dušanovi Tóthovi a Valérii Tóthovej Zichyho palác Bratislava, 27. mája 2015

Dr. Dušan Tóth ako kňaz evanjelickej cirkvi a Valéria Tóthová ako sudkyňa kanadského utečeneckého tribunálu sa vo svojich zodpovedných náročných pracovných pozíciách prezentovali v súlade so svojim vnútorným ustanovením humanistov, pacifistov, ľudí spravodlivých a čestných. Ich profesijné pôsobenie bolo spoločensky akcentované a aj ocenené. Popri svojich primárnych záujmoch všetky iniciatívy na prospech ľudí vykonávali vo voľnom čase. Dar schopnosti podnecovať a vykonávať dobré skutky, ktorý do úplnku po celý život rozvíjali, preboгато násobia i v súčasnosti na dôchodku.

Valéria Tóthová a Dušan Tóth šíria slávu rodnej vlasti v zahraničí, napriek tomu, že ich krajina vyhostila za neochvejné zastávanie si morálnej, mravnej a duchovnej podstaty. Každý má na svojom konte mnoho aktivít, na tomto mieste a v tejto chvíli spomeniem iba niekoľko ich spoločných umeleckých iniciatív.

Dušan Tóth a Valéria Tóthová založili *Torontské slovenské divadlo*, ktoré v súčasnosti vedie Dušan Tóth, ako aj *Kanadskú základinu pre umenie a divadlo*.

Scenáristicky pripravili pásmo *Naše Slovensko*, ponúkajúce prierez slovenskými ľudovými zvykmi v tancoch a piesňach, ktoré potom Valéria Tóthová naštudovala s 260 mladými ľuďmi slovenského pôvodu z celej Kanady. Predstavenie sa konalo na Festivale slovenskej mládeže za účasti okolo troch tisíc divákov v Pensylvánii.

Spoločne režírovali a uviedli mnoho divadelných hier pre české a slovenské Nové divadlo v Toronte, Torontské slovenské divadlo, Divadlo poézie a malých javiskových foriem a pre predstavenia Mnohokultúrnej divadelnej asociácie.

Tandem Valéria Tóthová – Dušan Tóth vyznamenali najvyšším ocenením na Kanadskom mnohokultúrnom divadelnom festivale za hru Ivana Stodolu *Bačova žena*. S divadelným súborom prezentovali túto hru v mnohých kanadských mestách. Za réžiu hry Jozefa Škvoreckého *Bůh do domu* dostali najvyššie vyznamenanie pre amatérske divadlo The Elsie Award v roku 1987.

S amatérskym divadlom, ktoré viedli, sa zúčastnili na početných festivaloch, ako aj na Svetovej prehliadke amatérskych divadiel v Monaku.

Pri príležitosti 40. výročia okupácie požiadali slovenského dramatika Viliama Klimáčka o napísanie hry pre Torontské slovenské divadlo o živote utečencov z bývalého Československa. Vytvorili príležitosť pre autora, aby spoznal okolo 50

utečencov z roku 1968, ktorých osudy tvorili základnú tému hry. Spoločne hru *Horúce leto '68* režírovali a po premiére v Toronte ju predstavili slovenskému publiku v Trnave, Nitre, Martine a v Slovenskom národnom divadle v Bratislave. Po vydaní publikácie Viliama Klimáčka s identickým názvom uvádzali knihu v niekoľkých mestách na Slovensku s veľmi dobrým ohlasom.

Pred niekoľkými rokmi sa spoločne rozhodli produkovať dokumentárne filmy o živote a diele významných úspešných Slovákov, žijúcich vo svete. Pri realizácii filmových dokumentov spolupracujú manželia Tóthovci vo všetkých oblastiach a štádiách tvorivého procesu. Všetky filmy, ktoré vytvorili, s mimoriadnou odozvou uviedla aj slovenská televízia: *Portrét Valeriána Stražovca*, nositeľa troch Emmy vyznamenaní, *Portrét Yuri Dojča*, fotografa svetového formátu ako aj dokument *Portrét Andrew Duda*. Pred niekoľkými dňami premiérovali v Bratislave *Portrét Tibora Spitzza* a dokončujú *Portrét Štefana B. Romana*, zakladateľa Svetového kongresu Slovákov.

Zmysel oboch manželov Tóthovcov pre zvestovanie posolstva filmu, zmysel pre skratku a pointu, cit pre krásno, chuť násobiť dobro a všetko zhutniť vo vyváženom kompozičnom oblúku oceňujú filmoví diváci, ktorí nešetria pozitívnymi ohlasmi.

Manželia Tóthovci mnohým ľuďom i celým rodinám pomohli pri existenčnej a ľudskej aklimatizácii v Kanade. Pomáhali profesionálne ako farár a sudkyňa, s im vlastnou – ľudskou žičlivosťou. Privádzali ich k viere, naznačovali precitnutie sa voči rodinným koreňom, prakticky pomáhali voči skrivodlivosti a neprávostiam.

Úsilie pomáhať druhým v duchovnej, spoločenskej, materiálnej, kultúrnej a umeleckej činnosti je u nich nadštandardné. Aktivity, ktorých sú ideovými garantmi a prevažne aj realizátormi, sú podstatné najmä a práve preto, že premostujú vzťahy medzi ľuďmi, nachádzajú im vzájomný priestor pomoci a komunikácie s úsilím o násobenie Božieho požehnania. Umelecké a kultúrne počiny Valérie Tóthovej a Dušana Tótha obohacujú a zušľachtujú percipientov ich hodnotného spoločného diela, duchovne ich povznášajú a naznačujú, ako príjemne možno žiť v Božom svete.

Valéria Tóthová a Dušan Tóth sú šťastnými rodičmi dvoch vzdelaných talentovaných detí a šťastnými starými rodičmi svojich dvoch vnúčat.

Laureátov predstavila Slavomíra Očenášová-Štrbová